

Året der gik i 2013.

Uge 51, Glædelig jul og godt nytår.

Vejret er regnfuldt og meget mildt for årstiden. Er årsagen klimaforandringer eller blot normale vejrmæssige udsving? Fodermesterhuset har fået badeværelset repareret. I tørreriet er jeg stadigvæk ved at renovere siderne. Det er også årstiden, hvor man med god samvittighed kan tage til faglige møder. Økologi Kongressen der blev afholdt sidst i november, har igen givet masser af inspiration. Jeg er meget optaget af jordfrugtbarhed og jordforbedringsmidler. Kompost er jeg interesseret i at vide meget mere om. Der er som alle tidligere år siden 1946 kommet julekort fra England og penge til blomster til flyverne. Både graven og korset får en hilsen.

Uge 49, Årets sidste køretur i marken.

Efter nogle tørvejsdage var vi ude med stubharven. Der var udsigt til nattefrost og en oprivning og blotlægning af kvikken og andet rodukrudt ville frostsprænge planter uden rodfæste. Frosten udeblev, og i stedet fik vi regnvejr og endnu en orkan, som vi heldigvis slap nådig fra. Kun et gammelt kirsebærtræ i haven måtte overgive sig i den kraftige vind. Læbæltet mod vest og så naboens gård redder os mod skader ved kraftig storm. Havren er blevet hentet, så der er ingen afgrøder tilbage i tørreriet. Det betyder, at jeg kan fortsætte renoveringsarbejdet med at sætte nye krydsfinerplader op. Rugen står godt. Den er kraftig og er klar til vinteren.

Uge 47, Anders Lund er gået til filmen.

Økologisk Landsforening har et projekt om etablering af efterafgrøder til sikring af mere kvælstof i sædskiftet, og der er i den forbindelse lavet tre små film. Jeg deltager på en af filmene, som kan ses "[her](#)". Man kan læse mere om projektet på Økologisk Landsforenings hjemmeside "[her](#)". Hjemme på gården skal der ryddes op efter stormen. I den forbindelse overvejer vi at købe et brændselsfyr til udnyttelse af eget brændsel. Et brændefyr kunne måske også motivere til, at man fik passet sin skov lidt bedre. I tørreriet er vi ved at skifte siderne i plantørrieret med krydsfinerplader. Der er kommet renseopgørelse på rødkløveren. Udbyttet er på 328 kg pr. ha.

Uge 45, Randzonekoen og de to kalve er blevet slagtet.

Kreaturene er blevet slagtet. Især kalvene var rigtig flotte og har haft en stor tilvækst. Slagtevægten på kalvene er henholdsvis 125 og 130 kg. Lige nu hænger kødet og modner hos slagteren, og jeg ved at finde købere af 1/4 opskæringer. Vårtricalen og hestebønnerne, der er dyrket i fremavl, er blevet hentet af Danish Agro. Firmaet er i fuld gang med at oprense såsæd til næste forår. Udbytterne er ikke imponerende. Vårtricalen og hestebønner er begge sene afgrøder, som fik afkortet vækstsæsonen en hel del p.g.a. den meget tørre juli. Afgrøderne tvangsmodnede. Der er lavet nye fremavlsaftaler med dyrkning af vårtricalen og hestebønner i 2014.

Uge 43, Så sætter det ind med regn og rusk.

Vi har langt om længe fået rødkløverhalmen samlet op og spredt på en nabomark. Jeg er spændt på, om jeg kan registrere nogen effekt af denne øvelse næste vækstsæson, hvor der skal være vårtriticale på marken. Vi har afsluttet det dræningsarbejde, vi begyndte på i det tidlige forår. Det vides ikke, om drænene virker, idet jorden ikke på noget tidspunkt har været vandmættet siden februar. Regnvejret synes at indfinde sig nu, og såfremt vejret tillader det den kommende tid, vil jeg ud og stubharve de marker, der allerede er blevet harvet i efteråret samt afpudse nogle af de andre marker, der er blevet lidt langhåret i det meget lune efterår.

Uge 41, Det lakker mod enden af vækstsæsonen.

Det for årstiden dejlige og lune vejr har fremmet en hurtig fremspiring af rugen, der står rigtig pænt og ensartet. Ukrudtet har også gode vækstbetingelser, men der skal ikke radrenses i efteråret. Radrensning medfører, at jorden bliver let og luftig, hvilket medfører, at frosten har direkte adgang til planternes rødder, der ikke tåler skiftevis frost- og tøvejr. Kornet er tørret helt ned i det fine vejr, og rødgløveren er lige blevet afhentet. Maskinstationen lader vente på sig mht. til at komme og samle rødgløverhalmen op og flytte det over på en nabomark. Vi har fået jævnet et gulv i en lade, der nu bliver mere brugbar, idet der kan køres på gulvet i hele laden.

Uge 39, Septembers himmel er så blå.

Det har været et fantastisk vejr den seneste periode. Rødkløveren blev skårlagt og tærsket 4 dage senere. Frøstakken ser lovende ud, og råvaren virker pæn ren. Rødkløverhalmen, der indeholder meget kvælstof, er ikke blevet snittet ved tærskningen. Jeg har bestilt en finsnitter og to møgspredere. Maskinerne skal opsamle, snitte og sprede halmen på en nabomark, hvor vi har dyrket hestebønner. Operationen er et forsøg på at fordele kvælstoffet bedre. Derudover har vi haft travlt med at så vinterrug. Markerne med vintersæd er pløjet med pakker, harvet to gange og herefter tilsået med combisæt. Vi har sået Kapitän med 115 kg/ha.

Uge 37, Så mangler vi stadigvæk at høste kløveren.

På markerne, hvor vi skal så vinterrug, starter vi med at køre med brakpudseren for at snitte halm og stub yderligere. Formålet er at kunne gennemføre stubharvningen med vingeskær, uden at det slæber. Vingeskær er nødvendige for at kunne bekæmpe rodukrudtet ordentligt, uden vingeskær viger spidserne blot forbi rodukrudtet, som så blot vokser videre. Rodukrudt skal trækkes op af jorden for herefter med forplovne på ploven at blive pløjet godt 20 centimeter i jorden. Vi har haft besøg af en gruppe nordiske jordbrugsforskere, og jeg har deltaget på Det Økologiske Akademi med et oplæg omkring ikke økologiske inputs.

Uge 35, Så mangler vi kun at høste kløveren.

Så er vårtriticalen og hestebønnerne også høstet. Ubyttet var til at overskue. Triticalen, der i lang tid så meget lovende ud, tvangsmodne, og kernerne er meget små. Når vi høster, tømmer kornvognen af på et betongulv i en lade. Herfra læsser vi kornet med frontlæsser op i en stor tragt med en snegl i bunden. Kornet snegles op i en aspiratør, hvor urenheder renses fra. Herfra sendes kornet med sugetrykblæser ind i tørreriet til evt. tørring. Metoden betyder, at en mand kan klare det hele, og at man har rent korn i sit tørreri. Rødkløverfrømarken bliver der holdt øje med. Det optimale skårlægningstidspunkt nærmer sig, og vejrudsigten følges.

Uge 33, Så høstes der.

Høsten er i fuld gang. Vi er næsten færdige med havren. Udbyttet tegner ikke helt ringe, og vandindholdet i kornet er mindre end det, vi har set de sidste par år. To af havremarkerne har ikke fået gødning i foråret og har levet udelukkende af en rødkløverefterafgrøde, der var på marken sidste efterår. Udbytterne på disse marker er over 40 hkg. pr. ha og bedre end marken gødet med husdyrgødning, hvilket er imponerende. Derimod syner de nye kløverudlæg ikke af meget. Kløveren må godt snart få gang i væksten, sådan der kan blive produceret kvælstof til næste års korn. På maskinsiden har vi købt en brakpudser, der skal testkøres snarest.

Uge 31, Masser af sol og varme.

Kornet og hestebønnerne er blevet synet og godkendt til fremavl. Tørreriet er blevet rengjort og klargjort. Da det er såsæd, vi arbejder med, er det vigtigt, at rengøringen er omhyggelig, og at der ikke ligger gammelt korn og andre kornarter rundt i krogene. Mejetærskeren er også trukket ud af sit vinterhi og er næsten køreklar. Vi har fået 19 mm. vand i juli. Der kom 2 mm. i starten af juli og resten i slutningen af juli. Der er selvsagt tørt, ekstremt tørt, og høsten er rykket tæt på. Jeg er på udkig efter en brakpudser til at findele halm og stubrester efter mejetærskningen, således det bliver muligt at lave en ordentlig stubharvning mod rodukrudt.

Uge 29, Rødkløveren blomstrer.

Det er dejligt sommervejr, hvilket man må huske at nyde. Det er også meget tørt, og der er til dato i juli kun kommet 2 mm. vand, hvilket betyder, at afgrøderne tvangsmodnes. Mest bekymret er jeg for kløverudlæggene udsået i mellem kornrækkerne. Det er jo kløveren, der skal generere kvælstof i efteråret til næste års afgrøde. Rødkløverfrømarken blomstrer, og der er vejrmæssigt de helt optimale forhold for bestøvning, der klares af flittige honningbier. Vi har en biavler til at komme med 3 bistader pr. ha. Arbejdsmæssigt er vi ved at kontrollere, om der er flyvehavre i markerne forud for kontrol og godkendelse af afgrøderne til fremavl.

Uge 27, Galt eller genialt at køre i kløveren?

Jeg har kørt en tur med skivehøsteren i rødkløverfrømarken og pudset alt væk oven over kløveren. Der var skræmmende mange tidsler lige klar til blomstring, og derudover var der spildrug og kamille. Rugen og kamillen er helt sikkert sat ud af spillet, og jeg håber, at afpudsningen vil svække tidslerne markant. Som om det ikke var nok, er der såmænd også en hel del skræpper i marken. Disse graves op med hele roden, hvilket er et kedeligt arbejde, der giver ømme arme. Generelt ser afgrøderne godt ud, og det er en fornøjelse at gå og kigge på dem. Det er stadigvæk tørt. Det har regnet meget mange steder, men desværre ikke her hos os.

Uge 25, Randzonekreatursæt.

Vi har købt en malkeko og to tyrekalve til vores randzoner langs et lille vandløb. Arealet blev sidste år udlagt med en kløvergræsblanding. Koen gumler en masse kløvergræs og producerer mælk som kalvene pletter med stor vellyst. Det er meget hyggeligt at kigge på kreaturerne, men der har også været en del uforudset arbejde forbundet med projektet. Nede ved Gudenåen går der kvier ligesom tidligere år. Den høje del af engarealerne er blevet pudset af med det formål at få noget bedre græs til dyrene. Afgrøderne står rigtig flot og har indhentet meget af det, de var bagud tidligere. Jorden er tør, idet vi ikke har fået så meget regn.

Uge 23, Afgrøderne er blevet rensat endnu engang.

Der er blevet radrenset 2. gang i alle afgrøderne, med undtagelse af rødkløverfrømarken. Radrensensskærerne er blevet skiftet til en lidt større model på 28 cm. Det giver mulighed for at komme lidt tættere på kornet og dermed fjerne lidt mere ukrudt. På trods af større skær plages vi som sædvanligt af marker med masser af agerkål, hvilket jeg ikke er særlig stolt af. Samtidig med 2. radrensning har vi sået rødkløverfrø i 2/3 af arealet, dels som frøudlæg til næste år og grøngødning. I vårtricalen har vi som forsøg sået vinterrug i et mindre areal, for at blive klogere på muligheden for tidlig vinterssædssåning og pløjefri økologisk dyrkning.

Uge 21, Afgrøderne radrenses.

Der radrenses og havren, tritocalen og hestebønnerne har fået første omgang. Det er vigtigt at få rensset afgrøderne, lige så snart det er muligt at køre i marken uden at skade afgrøden. Kornplanter, der står med et par blade, tåler ikke at blive dækket til. Det er blevet varmere, og alle afgrøderne inkl. frø - og rodukrudtet er i god vækst. Jeg har travlt med radrensningen og bliver indimellem afbrudt af af både regnvejr og møder. Der er kommet kvier i engen som sædvanligt. Som noget nyt har vi købt en ko og to tyrekalve til afgræsning af randzonerne. Koen skal æde græs og producere mælk, som så skal tjene som foder til kalvene.

Uge 19, Kornet er kommet op.

Efter forårssåningen har vi været ude at lave indhegning de steder, hvor der skal gå kreaturer, bl.a. langs et vandløb, hvor randzonerne fylder rigtig meget på en lille mark. Hele marken indhegnes og er udlagt med en græsblanding velegnet til afgræsning og slæt. Kornet og hestebønnerne er kommet op, og afgrøderne er i god vækst, hvilket faktisk også er nødvendigt, idet de er 14 dage bagud. Jorden er tør. Det har til dato ikke regnet meget i 2013, så det kunne være rart med en ordentlig gang vand, gerne efterfulgt af sol og varme. Radrenseren er spændt for traktoren, og der skal radrenses efterhånden, som afgrøderne er store nok til det.

Uge 17, Masser af hårdt arbejde.

Efter mange dage med mange timers arbejde dagligt er vi blevet færdige med at så. Det er gået godt, og vejret har været med os. Jeg har fået rigtig god hjælp af min far og søn Jacob. Jeg kan ikke erindre et forår, hvor naturen er kommet så sent i gang som tilfældet i år. Det er ikke optimalt med så sen såning i en meget kold jord. Snarest skal de nysåede marker tromles færdig. Tromlingen pakker jorden omkring kornet, således jordpartiklerne omkring kernen ikke udtørres og spiringen udsættes yderligere. I den kommende uge skal maskinerne efterses, således de er klar til efterårets arbejde. Der skal også laves indhegning til kreaturer.

Uge 15, Endelig forår.

Så kom foråret endelig efter en lang kold vinter. Vi er kommet meget sent i gang med forårsarbejdet, hvilket vil give en travl periode i resten af april. Alt, hvad vi dyrker, er fremavl, altså såsæd til andre økologiske landmænd. I vårtriticale dyrker vi sorten Dublet, i havren sorten Symphony og sorten Taifun i hestebønner. Afgrøderne dyrkes til Danish Agro. Derudover dyrker vi rødkløverfrø til DLF/Trifolium. I marken køres der gylle, stubharves og pløjes på livet løs. Pløjningen udføres ca. 4 cm. dybere end sædvanligt, nu i en dybde på ca. 26 centimeter. Formålet er bl.a. at undgå at vende de ukrudtsfrø op, der blev nedpløjet ved sidste pløjning.

Uge 13, Omskifteligt vejr.

Vejret har flere gange denne vinter skiftet mellem kedelig grå og fugtig vejr til rigtig vintervejr med frost og sne. Nu hvor det burde være forår, har vi igen frost og sne. Mit forsikringsselskab Alm. Brand er ligeså omskiftelig som vejret. Som landmand tegner man en 5-årig forsikringsaftale mht. betingelser, dækning, selvrisiko og præmie. Bedst som man tror, man har en fast aftale, skriver forsikringen, at betingelserne ændres, dækningen forringes, selvrisikoen og præmien stiger. Kan man så ikke bare skrive forsikringsselskab? Jo det hedder det sig, men går man detaljerne efter finder man ud af, at man er stavnsbundet til selskabet. Bondefangeri.

Uge 11, Så blev foråret udsat på ubestemt tid.

Vi har repareret nogle gamle dræn. Det er dejligt at se, at det gamle drænkort fra 1929 passer med de faktiske forhold. Vi har lavet nyt dræn, et sted hvor det gamle ikke stod til at redde. Stubharven har været ude at køre på halvdelen af gårdens areal. Det har været optimalt at køre, idet jorden var afdrænet og tør. Kvik, bynke med mere blev revet løs af jorden og vil få det meget svært, pga. udtørring og frost. Nu er det så blevet vinterligt igen med sne og masser af frost. Stubharvningen er sat på pause, indtil frosten igen går af jorden. I stedet er jeg gået i gang med at rydde et krat, der er begyndt at stjæle lige rigeligt af en mark.

Uge 9, Forårsfølelser.

Jeg har de sidste par dage været til generalforsamling, årsmøder og spændende temamøder i Økologisk Landsforening, så lige nu er jeg lidt træt og mættet af mange forskellige indtryk. På hjemmefronten er det dejligt at se, solen stadigvæk kan skinne, man får helt lyst til at komme i marken. Kvikken, der ikke kræver meget varme for at gro, er gået i gang med væksten. Såfremt vejret tillader det, vil jeg forsøge at stubharve den kommende uge. Kommer frosten herefter igen, vil det være hårdt for rodukrudtet. Jeg har fået lavet markplanlægning for 2013, og myndighederne har været forbi i forbindelse med den årlige økologikontrol.

Uge 7, Danmark i krise.

For at samfundet Danmark kan klare sig overfor udlandet i fremtiden, ville det være en god ide at holde igen med lønstigninger og så få skruet ned for nogle af de afgifter, vi er bebyrdet med. Det vil give samfundet bedre konkurrencevilkår overfor udlandet. Ja selvfølgelig vil vi samtidig gerne bevare vores gode velfærd opbygget gennem mange år. Som borger og som landmand betaler man til et kæmpe bureaukrati, der producerer komplicerede regler og reguleringer i en lind strøm. Efterhånden kan myndighederne ikke selv finde ud af, hvordan reglerne skal tolkes. Lad os få flere producerende hænder og færre skrivebordsgeneraler.

-

Uge 5, Hvorfor er det lige, at jeg blander mig i debatten?

Jeg har haft et læserbrev i JP, som kan læses [her](#). Som økolog bliver jeg ramt af de samme stive regler som mine konventionelle kollegaer, og det er på trods af, at jeg hverken anvender kemikalier eller tilføjer handelsgødning, - irriterende. På hjemmefronten er vi begyndt at bage eget brød. Vi eksperimenterer lige nu med 4 dele rug og 6 dele hvede. Se fremgangsmåden [her](#). Næste skridt, efter kommende høst, bliver at anvende eget korn, helt friskmalet. Jacob og jeg har lige været på økologisk fødevaremesse i Holland. Der bager de også godt brød samt laver masser af lækre delikatesser. På turen besøgte vi også en inspirerende landmand.

Uge 3, Så blev det, efter et mildt nytår, vinter igen.

Vi er færdige med indendørs vedligehold i stuehuset for denne vinter, og jeg har ligefrem været ude og køre kornafrensning fra 2012 høsten ned i marken. Så kan vildtet og fuglene hygge sig lidt med det, inden det senere skal spredes og nedpløjes på marken. Her på hjemmesiden har jeg fået opdateret min engelske Lancaster historie. Den danske og engelske version er nu ens. Det var planen, at vi i den kommende tid skulle grave efter flere vragdele fra flyveren en sidste gang nede på marken, men det er på standby pga. frosten. I den kommende uge tager jeg på studietur til BIOVAK i Zwolle arrangeret af Økologisk Landsforening.

Uge 1, Tilbageblik på det forgangne år.

Landbrugsmæssigt vil jeg huske 2012 som et år med gennemsnitlige udbytter, gode afgrødepriser, men en meget våd sensommer og efterår, der gjorde høsten og efterårsarbejdet meget besværligt for tredje år i træk. Rødkløveren blev tærsket så sent som 12. oktober og såningen af vinterrug blev opgivet, idet der ikke på noget tidspunkt blev mulighed for at lave et ordentligt såbed. Jeg har store problemer med at nedmulde snittet halm efter tærskningen. Stubharven er god mod rodukrudt, men ikke effektiv til at nedmulde store halmmængder, stubrester og følgeflora. Jeg overvejer at investere i en tallerkenharve til håndtering af halmen.

